

ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМ УПРАВЛІНЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА ПІДПРИЄМСТВА

Чеканова Л. Г., Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Економічна стабільність підприємства, його життєздатність й ефективність діяльності в умовах ринкових відношень безпосередньо пов'язані з необхідністю його вдосконалення організації виробництва та розвитку. При цьому вдосконалення підприємства повинно дотримуватись принципу адаптації і адекватності навколишнього середовища.

Традиційно виділяють фактори, які передбачають необхідність постійного вдосконалення й адаптації підприємства. Зокрема: ринок збуту продукції або певних видів послуг; ринок постачальників або ринок споживачів первинних матеріалів, товарів, послуг; фінансовий ринок; ринок праці; навколишнє природне середовище тощо. Без урахування вказаних факторів неможливо планувати стратегію організації виробництва підприємства. Тому успіх будь-якого підприємства або організації і його конкурентоспроможність залежить від здатності швидко адаптуватись до змін зовнішнього середовища.

У постійному бажанні підтримувати відповідність підприємства зовнішньому середовищу полягає основний принцип адаптованого управління. Він проявляється в динамічному освоєнні нової продукції, сучасної техніки й технології, застосуванні прогресивних форм організації праці, виробництва й управління, безперервному вдосконаленні кадрового потенціалу.

За умов динамічності й нестабільності сучасного виробництва і суспільства управління повинне знаходитись у стані безперервного розвитку, яке насамперед передбачає дослідження її тенденцій і можливостей визначення альтернатив і перспективних напрямків розвитку.

Система організації виробництва підприємства повинна відповідати сучасним ринковим вимогам: бути гнучкою в сфері виробництва та послуг, що дозволяє швидко змінювати асортиментну політику. Це зумовлено тим, що життєвий цикл продукту (послуг) став коротшим, а різноманітність товарів і послуг – більше; бути адекватною складній технології виробництва, що потребує вдосконалення новітніх форм контролю, організації і розподілу праці, а відповідно й управління; враховувати серйозну конкуренцію на ринку товарів (послуг), що передумовлює підвищені вимоги до якості продукції; враховувати вимоги щодо рівня якості обслуговування споживачів і термінів виконання угод, які зазвичай досить високі для традиційних виробничих систем і механізмів прийняття управлінських рішень; враховувати можливі зміни в структурі витрат виробництва; брати до уваги необхідність враховувати невизначеність зовнішнього середовища.

Впровадження нововведень на підприємстві у формі організаційного вдосконалення системи управління та організації виробництва потребує

уточнення окремих зв'язків, параметрів системи, застосування більш ефективних засобів їхньої реалізації, підвищення рівня надійності тощо.

Організаційне вдосконалення системи (її підсистем, елементів) займають не тільки окремі зв'язки, але й структуру систем управління та організації виробництва в цілому, що в свою чергу потребує встановлення й забезпечення нових зв'язків, суттєвої зміни їх функцій.

Таким чином, розвиток і вдосконалення розвитку підприємства полягає у проведенні дослідження систем управління та організації виробництва в напрямку визначення конкурентних переваг й адекватності зовнішньому й внутрішньому середовищам.